

ÕPILASE ARENGU TOETAMISE KORD

1. ÜLDPÕHIMÕTTED

Kohila Gümnaasium (edaspidi kool) lähtub õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, õpetajat abistavate isikute ja teiste spetsialistide koostöös.

Antud dokumendi aluseks on põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, põhikooli riiklik õppekava, haridus- ja teadusministeeriumi ning Haridus- ja Noorteameti juhendmaterjalid.

2. TUGE VAJAVA ÕPILASE TOETAMINE KOOLIS

ÕPETAJA ÜLESANDED

Õpetaja kutsestandardi järgi on õpetaja peamine roll võimestada õpilast, olla tema arengupartner, nii et saaks toimuda tähenduslik õppimine ja kujuneda õppija potentsiaali avav õpitee, arvestades riiklikes õppekavades seatud eesmärgi.

Õpetaja ülesanne on jälgida iga õpilase arengudünaamikat ja toimetulekut klassis, sh märgata teistest võimekamaid õpilasi ja neid, kelle õpijõudlus on madal. Õpilase lisatõe vajaduse ilmnedes selgitab õpetaja koos tugispetsialistidega välja tema individuaalsed õpivajadused. Õpetaja võib õpilase toetamiseks kasutada erinevaid sekkumisi, diferentseerida õppetööd ja kohandada õpikeskkonda.

KLASSIJUHATAJA ÜLESANDED

Klassijuhataja ülesanne on korraldada õpilase õppetöö teemalist toimivat koostööd ja info liikumist õpetajate, kooli, kodu vahel. Ta jälgib ja analüüsib koostöös aineõpetajatega õpilase individuaalset arengut ning kaasab õpiraskustesse sattunud õpilase vanemaid koheselt lahenduste leidmisesse. Vähemalt korra aastas viib klassijuhataja õpilase ja vanemate osalusel läbi arenguveetluse õpilase individuaalsete eelistuste ja võimete väljaselgitamiseks, arvestamiseks ning toetamiseks. Õpilase heaolu vähendavate ning ohustavate tegurite ilmnelisel teavitab klassijuhataja haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerijat (edaspidi HEVKO). Kooli vahetanud õpilase vanemaga koostöös selgitavad HEVKO ja klassijuhataja välja õpilase õppetööga seotud erisused ja erivajadused, sh õpilasele rakendatavad tugiteenused jms. Klassijuhataja/klassiõpetaja tutvub esimesse klassi astuva lapse koolivalmiduse kaardiga ja toe vajaduse ilmnelisel konsulteerib HEVKO-ga.

TUGISPETSIALISTIDE TÖÖÜLESANDED

Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija - koolis korraldab tuge vajavate õpilaste õppe ja arengu toetamiseks vajalikku koostööd HEVKO, kes toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemat ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks; korraldab õpilase tugivõrgustiku koostumisi.

Sotsiaalpedagoog - õpilase sotsiaalsete oskuste hindamine ning tema eakohast tegutsemisvõimet takistavate tegurite analüüsimine, õpilase suhtlemisoskuse ja sotsiaalse

pädevuse kujundamine ja toetamine; koolis esilekerkivate õpilaste sotsiaalsete ja koolikohustuse täitmist takistavate probleemide kaardistamine, nende ennetus- ja lahendustegevuste koordineerimine.

Koolipsühholoog - õpilase psühholoogilist arengut ja õppeprotsessis toimetulekut mõjutavate tegurite (psüühilised protsessid, isiksuseomadused, emotsionaalne seisund, vaimse tervise probleemid, suhtlemis- ja käitumisoskused) hindamine; õpilase nõustamine isikliku elu, õppetööga ning vaimse tervisega seotud probleemidega toimetulekul, tunnetusprotsesside, vaimsete võimete, käitumis- ja suhtlemisoskuste arendamisel ning õpi- ja karjäärivalikute tegemisel; õpilase toetamine ning vanema ja kooli personali nõustamine kriisisituatsioonist väljatulekuks toe korraldamisel.

Eripedagoog - Õpilase arengu- ja õpioskuste taseme kindlaks tegemine ja tema arengut mõjutavate tegurite ning õpivajaduste väljaselgitamine; õpetajate juhendamine ja nõustamine õpilase õppe planeerimisel ja läbiviimisel; õpiabirühma- või individuaaltundide ettevalmistamine ja läbiviimine õppeasutuses.

Logopeed - õpilase kommunikatsioonivõime hindamine, kommunikatsioonihäiretega õpilaste väljaselgitamine, nende suulise ja kirjaliku kõne arengu toetamine ning neile sobiva suhtluskeskkonna soovitamine; õpetajate toetamine õpilaste kommunikatsioonivõime arendamisel, taastamisel ning kompenseerimisel.

Õpiabi õpetaja – toetab õpilase arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest ja võimaldab saavutada nõuetele vastavad õpitulemused; õpiabirühma tundide ettevalmistamine ja läbiviimine.

Õpetaja abi - abistab ja juhendab tuge vajavaid õpilasi tava- või eriklassis õppimisel (individuaalselt või grupis), aitamaks õpilasel saavutada püstitatud õpitulemused; juhendab vajadusel õpilast individuaalselt väljaspool klassi.

Õpilaste toetamiseks ja juhendamiseks teeb õpetaja abi tihedat koostööd aineõpetaja, klassijuhataja ja tugispetsialistidega.

Tugispetsialisti peamine ülesanne on õpilaste individuaalsete toevajaduste tuvastamine ning õpetajate nõustamine, kuidas kohandada õpet, milliseid õppematerjale ja meetodilisi võtteid kasutada. Põhiline vastutus erivajadustega õpilaste õppe korraldamisel on õpetajal.

3. ÕPILASELE VAJALIKU TOE VÄLJASELGITAMINE JA RAKENDAMINE

3.1. I TASAND - TOETAMINE KLASSI TASANDIL

Õpiraskuse märkamine õpetaja poolt

Kui õpilasel ilmneb mahajäämus õppetöös ja/või ajutised raskused õpitulemuste saavutamisel, siis kohandavad klassi- või aineõpetaja(d) õpet lapse individuaalsest vajadusest ja võimetest lähtuvalt. Õppetöö individualiseerimisega toetab õpetaja õpilasi, kes vajavad teadmiste ja oskuste omandamiseks õpetuses muudatuste tegemist, st:

- täiendavaid tööjuhendite selgitusi;
- erineva raskusastmega ülesandeid;
- kohandatud õppematerjale;
- taju ja mälu toetavaid abimaterjale;
- juhendamist tööde täitmise käigus;
- lisaaja võimaldamist tööde sooritamiseks

Tunniväline lisatöö - konsultatsioon

Kõigil õpetajatel on vähemalt kord nädalas konsultatsiooni aeg, kus õpilasel on võimalik saada täiendavat õpetajapoolset lisajuhendamist õppekavas nõutavate õpitulemuste saavutamiseks. Konsultatsiooniajad on avalikustatud kooli kodulehel.

Pikapäevarühm

Pikapäevarühm võimaldab õpilasele järelevalvet ning pedagoogilist juhendamist ja suunamist õppest vaba aja sisustamisel, koduste õpiülesannete täitmisel ning huvide arendamisel. Iga õppeaasta alguses moodustab direktor pikapäevarühma 1.-4. klassi õpilastele. Pikapäevarühma [töökorraldus](#) asub kooli kodulehel.

Õpe õpirühmades

Õpirühmade moodustamise aluseks on diferentseeritud lähenemine õpilaste akadeemilisele võimekusele, kognitiivsetele oskustele ja omandamise tempole. Diferentseerimise eesmärgiks on toetada õpilase arengut, arvestades tema individuaalsusega. ([Õpirühmade moodustamise põhimõtted ja kord](#)).

Arenguvestlus

Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis vähemalt üks kord õppeaastas arenguvestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguvestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanem.

Ümarlaura kohtumised

Ümarlaud kutsutakse kokku õpilastele, kellel on käitumis- ja/või õpiraskused, eesmärgiga pakkuda abi ja tuge õpilastele, pedagoogidele ja lastevanematele. Ühiselt arutatakse tekkinud probleeme ja leitakse võimalikud lahendusvariandid. Ümarlauda kuuluvad: õpilane, lapsevanem/hooldaja, klassijuhataja/aineõpetaja, HEV koordineerija, õppealajuhataja/direktor ning vajadusel teised spetsialistid.

Õpiabiplaan

Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“ või „nõrk“ või on jäetud välja panemata (e-koolis “o”), määratakse selles õppeaines individuaalne õpiabiplaan, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused. Tehtavatest töödest, konsultatsiooni aegadest ja järelvastamise tähtaegadest antakse õpilasele teada eKooli kaudu.

3.2. II TASAND - TOETAMINE KOOLI TASANDIL

Kui esmatasandi tugimeetmed pole tulemust andnud ja õpilasel ilmneb vajadus saada täiendavat tuge, siis kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise, mille viivad läbi vastava valdkonna tugispetsialistid

Selleks tehakse järgmised sammud:

- klassijuhataja teavitab lapsevanemat lapse täiendava toe vajadusest ja kaasab HEVKO koostöö korraldamisesse tugispetsialistidega;
- õpilasele avatakse individuaalse arengu jälgimise kaart;
- kooli tugispetsialistide ja õpetajate koostöös selgitatakse välja õpilase täiendav toetamisvajadus;
- vajadusel koostatakse õpilasele individuaalne õppekava;
- vajadusel toimub koostöö kooliväliste spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid.

Individuaalse arengu jälgimise kaart (IAJK)

Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi avab ja täitmise eest vastutab HEVKO.

Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu tervises seisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest:

- 1) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes;
- 2) pidevat tugispetsialistide teenust ja osajaga õpet individuaalselt või rühmas;
- 3) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal;
- 4) õpet eriklassis.

Erituge rakendatakse õpilasele, kes tulenevalt tema raskest ja püsivast psüühikahäirest, intellekti- või meelepuudest või liitpuudest vajab:

- 1) puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat, -vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- või tervishoiuteenustega või mõlemaga;
- 2) osajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis.

Õpitulemuste vähendamine

Riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamiseks, asendamiseks või kohustuslikust õppeainest õppimisest vabastamiseks rakendab kool koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja vanema nõusolekul individuaalset õppekava.

Õpe eriklassis

Koolivälise nõustamismeeskonna otsuse ning lapsevanema nõusolekuga rakendatav tugimeede. Eriklassis viiakse tõhustatud tuge saavate õpilaste õppetööd läbi kuni 12 õpilasega ja erituge saavate õpilaste puhul kuni 6 õpilasega. Otsuse eriklasside avamise kohta teeb kool koostöös kooli pidajaga arvestades tuge vajavate õpilaste arvu ja hariduslike erivajaduste iseloomu. Vastavalt õpilase vajadustele ning kooli võimalustele võib eriklassi õpilane osades õppeainetes õppida koos tavaklassi õpilastega eesmärgiga integreerida õpilane tavaklassi juurde.

Koduõpe

Koduõppena mõistetakse väljaspool kooliruumi korraldatavat õpet. Tervises seisundist tulenevat koduõpet korraldab kool vanema taotlusel ja koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel. Koduõppe tingimused ja kord on määratud haridus- ja teadusministri [määrusega](#).

Vanema taotlusel koduõppe rakendamine

Põhiharidust omandavat õpilast võib õpetada vanema taotlusel koduõppes. Õpilasele koduõppe rakendamiseks esitab vanem kooli direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis taotluse hiljemalt 20. augustiks, kui koduõpet soovitakse rakendada alates õppeaasta algusest, ning hiljemalt 20. detsembriks, kui koduõpet soovitakse rakendada alates II poolaasta algusest. Taotluses tuleb näidata vanema soovil koduõppele viimise põhjused ja andmed isiku kohta, kes hakkab last õpetama. Õpilasele vanema taotlusel koduõppe rakendamise otsuse teeb kooli õppenõukogu õppeaasta või poolaasta alguses. Koduõpet vanema soovil korraldab ja rahastab vanem. Koduõppel õppivale õpilasele koostatakse kooli õppekavast lähtudes individuaalne õppekava, kus määratakse hindamise korraldus, arvestades riiklikus õppekavas hindamisele sätestatud nõudeid.

3.4. ÕPILASE ARENGU TÄIENDAV TOETAMINE

Andekate õpilaste toetamine

Kui ilmneb õpilase andekus, tagatakse talle koolis täiendav juhendamine aineõpetajate või teiste spetsialistide poolt haridusprogrammide või haridusasutuste kaudu. Andekal õpilasel on võimalik saada täiendavat individuaalset toetust ainealasteks üritusteks, võistlusteks, konkurssideks ja olümpiaadideks ettevalmistamisel.

Sotsiaalseid oskuseid arendavad programmid

I ja II kooliastmes on kasutusel VEPA programm ehk käitumisoskuste õpetamise metoodika, mis aitab õppida sotsiaalseid, emotsionaalseid ja enesekohaseid oskusi. VEPA loob klassis positiivse ja toetava õhkkonna ning aitab lastel paremini keskenduda õppimisele.

Meditatsiooniline abi ja nõustamine

Koolis osutab tervishoiuteenust kooliõde. Koolitervishoiuteenuse hulka kuuluvad järgmised tegevused:

- õpilasele ennetava tervisekontrolli teostamine;
- alaealise õpilase vanema või seadusliku esindaja (edaspidi lapsevanem) kirjalik teavitamine tervisekontrolli käigus tuvastatud kõrvalekalletest ja nõustamine;
- õpilase või alaealise õpilase lapsevanema teavitamine vajadusest läbida perearsti ennetav tervisekontroll;
- hambatervise koolituse läbiviimine õpilastele;
- vajadusel õpilase tervise hindamine, vältimatu ja vajaliku abi andmine;
- vajadusel õpilase suunamine perearsti või eriarsti konsultatsioonile või kiirabi kutsumine ning sellest lapsevanema teavitamine;
- koostöö kooli pidaja, lapsevanema ja üldarstiabi osutajaga õpilasele üldarstiabi korraldamisel;
- immuniseerimine riikliku immuniseerimiskava alusel. Kooliõde teavitab õpilase immuniseerimisest lapsevanemat kirjalikult vähemalt üks nädal enne plaanitavat riikliku immuniseerimiskava kohast immuniseerimist. Immuniseerimine on lubatud lapsevanema kirjalikul nõusolekul ning sellest keeldumine vormistatakse kirjalikult.
- õpilase individuaalne nõustamine tervise, tervisekäitumise ja vajadusel rehabilitatsiooniplaaniga seotud küsimustes.